

Det er saaledes sat ind i Paragraffen ifølge enstemmig Beslutning af Fællesudvalget, fordi man mente, at det var gavnligt, at Kommunalbestyrelserne her stod lidt frit, og Skolekommissionen ligeledes stod lidt frit for at kunne afhjælpe den Trang, som var fremme paa visse Steder. Noget lignende finder Sted for Landets Bedkommende. For Landets Bedkommende er der ogsaa Fag, der ere stillede frit til Optagelse paa Undervisningsplanen, saaledes Naturkundskab, Sløjd og Gymnastik for Piger. Endelig er der indført den Bestemmelse, at Læremidlerne i Skolen skulle være fri, det vil sige, at Kommunen skal betale Læremidlerne i Skolen for de fattige Forældres Børn, ikke alene dem, de bruge i Skolen, men ogsaa dem, de bruge i Hjemmet. Det er, mener jeg, en lille Bestemmelse, som kan have sin store Betydning for Smaaafolk her i Landet, hvis deres Børn ikke skulle komme til at staa tilbage for mere velhavende Folks Børn, som jo ogsaa komme i Folkestolen. Endvidere er der i samme Afsnit om Undervisningsordning og Omfang en § 14, som tager Sigte paa de særlige Forhold i Bestjylland. Det tror jeg allerede er blevet nævnt ved Forelæggelsen, hvorfor jeg ikke skal opholde mig videre derved; men det har sin Betydning for den nævnte Egn, hvor Forholdene ere ganske særlige. — Det tredje Afsnit om Tilsyn og Lærertalbedelse skal jeg ikke dvæle videre ved her, da jeg ved Forelæggelsen af dette Lovforslag omtalte baade den udvidede Skolekommission og Kaldelsesmaaden særligt; men om det fjerde Afsnit, der handler om Lærernes Løn, ønsker jeg at gøre nogle Bemærkninger. Lærernes Lønningsvilkår ere i Lovforslaget ordnede paa den Maade, at Begyndelseslønningerne skulle udbetales af Kommunerne, medens Alderstillaag, Tjenestetillaag skulle udbetales af Statskassen. Hele denne Ordning af Lønnings spørgsmaalet, der fandt Tilslutning i dette høje Ting i Fjor ligesom ogsaa i det andet Ting, er sikkert en fortrinlig Ordning, ikke alene i Henseende til selve Lønningsvæsenet, men ogsaa i Henseende til Befordringsvæsenet, om jeg saa maa sige, det vil sige med Hensyn til Kaldelses spørgsmaalet, idet Lærerne for Fremtiden, naar de faa deres Alderstillaag, ikke behøve at føle sig fristede til saa stærkt som nu at søge Befordring. Kommunen udbetaler altsaa Begyndelseslønningerne, og de ere jo ikke særlig store; som ærede Medlemmer ville have lagt Mærke til, drejer det sig jo væsentligst om 6—700 Kr. Jordlodderne blive bestaaende som nu, med mindre Kommunerne og vedkommende Lærere ønske om at faa dem solgte. Kun hvor Jord-

lodderne ligge i længere Afstand fra Skolen, nemlig over 1,000 Alen, kan Læreren fordrø dem bortsolgte, ellers maa Læreren fremdeles have Jordlodden, hvad jeg ogsaa i Virkeligheden tror er det heldigste for Læreren; derom kan der jo være forskellige Meninger og er ogsaa forskellige Meninger. Jordloddens Indtægt saavel som Offer- og Accidensindtægten fraadrages i den faste Løn fra Kommunens Side, de øvrige Indtægter falde fra Statskassen, og her skal jeg da give en kort Meddelelse for, hvorledes de ca. 1½ Million Kr. yderligere Tilskud fra Statskassen finde deres Anvendelse. Jeg tror, der er adskillige Menninger her i Landet, som have ment, at alle disse 1½ Million Kr. gik til Lønningsforhøjelse, men det er aldeles ikke Tilfældet. Af de 1,490,000 Kr., som det forhøjede Statsbidrag andrager, anvendes cirka — ganske bestemt kan jeg ikke sige det, thi der fandt forskellige Endringer Sted under Lovens Behandling — 160,000 Kr. til Købstadlærernes Lønning, og cirka 450,000 Kr. til Landsbylærernes Lønning, medens cirka 18,000 Kr. blive til Besparelse for Købstadkommunerne, og cirka 404,000 Kr. til Besparelse for Landkommunerne. Disse Summer ville bespares paa Landkommunernes nuværende Udgifter til Skolevæsenet; men naar der skal oprettes ny Skoler, faa de atter ny Udgifter. 170,000 Kr. er Tilskud til Kjøbenhavns Kommune og 40,000 Kr. Tilskud til Skolefondene, der slippe 40,000 Kr. billigere efter dette Forslag, idet de slippe for de nuværende Alderstillaag; men man maa faa heller ikke være blind for, at de forhøjede Udgifter til Pensjoner atter ville sluge de 40,000 i Tidens Løb. Til Skolefondene kommer der et ekstraordinært Tilskud paa 200,000; der ifølge § 31 anvendes til Bygninger, saaledes at Staten betaler Halvdelen af Forrentningen og Afdragene af Byggeslaanene; disse maa dog ikke være over 15,000 Kr.; naar Staten skal betale Bidrag dertil. Derved faa de Kommuner, der blive nødt til at bygge ifølge denne Lov, en Hjælp af Statskassen dertil, og de Kommuner, der komme til at udvide deres Skolevæsen efter denne Lov og ikke selv have Midler dertil, kunne ogsaa gennem disse Benge faa særlig Hjælp fra Statskassen. Der vil endelig blive udbetalt et mindre Beløb paa ca. 20,000 Kr. til Biskoper og Pøgefokoler samt ca. 35,000 Kr. til Frijskolerne. Ganske nøjagtige ere disse Tal ikke; men dog saa omtrent rigtige, at man godt kan regne med dem her. Af de 1½ Mill. Kr., som Statskassen yderligere skal tilskyde til Skolevæsenet efter denne Lov, gaa altsaa ca. 600,000 til Lønningsforbedringer, medens